

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

бульв. Дружби народів, 28, м. Київ, 01103, код ЄДРПОУ 40381452

РІШЕННЯ

05.07.2019

Київ

Б 1895

Про схвалення висновку Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проекту Закону України "Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо відповідальності за незаконне збагачення" (реєстр. № 10110-11 від 14 березня 2019 року)

Відповідно до частини першої статті 8 Закону України "Про запобігання корупції", враховуючи рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 13 жовтня 2016 року № 81 "Про підготовку висновків Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проектів законодавчих актів, поданих на розгляд Кабінету Міністрів України чи Верховної Ради України", Національне агентство з питань запобігання корупції

ВИРІШИЛО:

1. Схвалити висновок Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проекту Закону України "Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо відповідальності за незаконне збагачення" (реєстр. № 10110-11 від 14 березня 2019 року), що додається.

2. Департаменту координації антикорупційної політики забезпечити направлення висновку Національного агентства з питань запобігання корупції, схваленого пунктом 1 цього рішення, до Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Національного агентства з питань запобігання корупції Серьогіна О.Ю.

Голова

Олександр МАНГУЛ

Згідно з чинним законодавством
відповідно до колегіального рішення
Національного агентства

Протокол № 40
засідання Національного агентства
від 05 липня 2019 року

СХВАЛЕНО

Рішення Національного агентства
з питань запобігання корупції

05 лютого 2019 року № 1895

ВИСНОВОК

Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проекту Закону України "Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо відповідальності за незаконне збагачення"

(проект внесений народним депутатом України Сотник О.С.,
реєстр. № 10110-11 від 14 березня 2019 року)

Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) опрацювало проект Закону України "Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо відповідальності за незаконне збагачення" (далі – законопроект), яким у статті 368⁵ Кримінального кодексу України (далі – КК України) пропонується встановити кримінальну відповідальність за незаконне збагачення, та висловлює такі зауваження до його положень.

Відповідно до частини першої статті 368⁵ КК України в редакції законопроекту кримінально караним визнаватиметься набуття особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у власність або володіння активів або доходів від активів у значному розмірі, вартість яких перевищує її задекларовані доходи та близьких осіб, а так само передача нею таких активів будь-якій іншій особі, під якою згідно з пунктом 5 примітки до цієї ж статті розумітиметься укладення будь-яких правочинів, на підставі яких здійснюється набуття таких активів, а також надання іншій особі грошових коштів чи іншого майна для укладення таких правочинів.

По-перше, пропонована редакція дозволить притягувати до кримінальної відповідальності публічних осіб за володіння певними активами.

У зв'язку з цим необхідно звернути увагу на положення статті 20 Конвенції ООН проти корупції, відповідно до змісту положень якої під умисним незаконним збагачення розуміється значне збільшення активів саме державної посадової особи, яке перевищує її законні доходи.

Таким чином, положення цієї Конвенції не вимагають криміналізації володіння публічною особою будь-якими чужими активами, тим більше, що можуть існувати випадки, коли за формальними ознаками правоохоронні органи матимуть змогу переслідувати певних публічних осіб за цілком правомірні дії. Йдеться, наприклад, про випадки коли публічна посадова особа користується житлом чи транспортними засобами своїх батьків чи подружжя.

По-друге, однією з форм об'єктивної сторони незаконного збагачення пропонується визначити передачу публічною особою активів іншій особі у спосіб, що наведений у пункті 5 примітки до статті 368⁵ КК України в редакції законопроекту, тоді як фактичний контроль (користування та розпорядження) над активами, які будуть предметом незаконного збагачення, може здійснюватися не лише шляхом укладення правочинів з третьою особою або надання третій особі активів для укладення таких правочинів. Тобто пропонований у частині першій статті 368⁵ КК України в редакції законопроекту склад злочину не охоплюватиме, наприклад випадків, коли публічна особа, здійснюючи контроль над певним підприємством, надає вказівки його керівнику укласти правочин щодо певних активів.

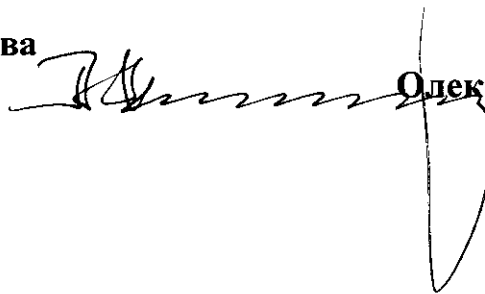
По-третє, пропозиція використовувати для встановлення предмета незаконного збагачення виключно задекларовані доходи як публічної особи, так і близьких осіб, тобто ті, інформація про які міститься у поданій відповідно до положень Закону України "Про запобігання корупції" декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, є неприйнятною, оскільки результати аналізу такої декларації можуть бути використанні, зокрема органом досудового розслідування, при доказуванні неправомірного збагачення.

Проте це не означає, що декларація має бути єдиним джерелом доказування з огляду на те, що публічна особа могла умисно чи необережно внести до декларації недостовірні відомості або ж проігнорувати законодавчу вимогу подати обов'язкову декларацію за останній календарний рік, а орган досудового розслідування у такому випадку буде змушений використовувати або відповідні недостовірні дані або дані, що містяться, наприклад, у минулорічній декларації.

До того ж необхідно зауважити, що у проекті не розкрито значення терміну "близькі особи", що може призвести до свавільного трактування правоохоронними органами вимог законодавства та, як наслідок, до безпідставного притягнення осіб до кримінальної відповідальності.

Враховуючи викладене, Національне агентство не підтримує пропоновану законопроектом редакцію статті 368⁵ КК України.

**Голова Національного агентства
з питань запобігання корупції**

Олександр МАНГУЛ